

## Reactie op aanvullende vraag OvV over adviesorgaan

### Aanleiding

Per e-mail van 7 november heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) naar aanleiding van de kabinetsreactie van de minister en het plan van aanpak voor de transitie naar het nieuwe stelsel een aanvullende vraag gesteld:

*Onderdeel van aanbeveling 1 van de Onderzoeksraad is ervoor te zorgen dat betrokken partijen binnen het stelsel toegang hebben tot een onafhankelijke beroepsinstantie, waar zij terecht kunnen wanneer er sprake is van een conflict (bijvoorbeeld over genomen maatregelen of de uitvoering daarvan). In de plannen wordt weliswaar gesproken van een onafhankelijk adviesorgaan, maar dat zal voornamelijk adviseren over de kwaliteit van het functioneren van het stelsel. Over een onafhankelijke beroepsinstantie of de mogelijkheid om in beroep te gaan, lijkt in de plannen dusver niets te zijn opgenomen. Kan het ministerie op dat punt nog reageren richting de Onderzoeksraad?*

### Aanbeveling 1 uit het rapport

De OvV concludeerde in zijn rapport dat in de onderzochte situaties het belang van bewaken en beveiligen op momenten minder gewicht kreeg dan opsporing en vervolging van strafbare feiten. Daarnaast concludeert de OvV dat conflicten waren ontstaan in de beveiligingssituaties van de familie van de kroongetuigen en Peter R. De Vries. Een belangrijke oorzaak was dat duidelijke kaders met rechten en plichten ontbraken, waardoor het niet duidelijk was wat van de overheid verwacht mag worden. De OvV concludeerde dat functionarissen hierdoor ook geen handvatten hadden om het gesprek op inhoud te kunnen voeren. De besluitvorming was niet helder onderbouwd en er waren verschillende functionarissen betrokken bij de beveiligingssituaties, waardoor de te beveiligen personen tegenstrijdige signalen kregen. Daarnaast noemde de OvV dat er verschil in perspectief was tussen de betrokken personen en de overheid over de mate van dreiging en benodigde beveiligingsmaatregelen. De OvV heeft daarop de volgende aanbeveling gedaan:

Zorg voor een wettelijke basis voor het stelsel B&B, zodat de te beveiligen personen en hun werkgevers als de overheid hierop een beroep kunnen doen. Leg daarin in ieder geval vast:

- De kaders van het stelsel B&B, zowel inhoudelijk als procedureel;
- De rechten en plichten van te beveiligen personen, hun werkgevers en de overheid;
- Dat betrokken partijen toegang hebben tot een onafhankelijke beroepsinstantie binnen het stelsel.

### Reactie JenV

#### Algemeen

Zoals in de kabinetsreactie<sup>1</sup> beschreven, wordt een groot deel van deze aanbeveling overgenomen. In het nieuwe wettelijk kader worden onder meer de nieuwe verantwoordelijkheidsverdeling geregeld en de benodigde informatiedeling in het kader van bewaken beveiligen voorgeschreven. Daarnaast worden er kaders ontwikkeld over wat verwacht mag worden van een te beveiligen persoon, wat verwacht mag worden van een werkgever en wat verwacht mag worden van de

---

<sup>1</sup> 'Kabinetsreactie Vernieuwing stelsel bewaken en beveiligen en reactie OvV-rapport bewaken en beveiligen', 31 maart 2023, Kamerstuk 29911-395

overheid als iemand dusdanig ernstig bedreigd wordt dat persoonsbeveiligingsmaatregelen nodig zijn. Daarbij wordt onderzocht of en hoe dat de basis kan bieden voor een nadere invulling van de rechten en plichten voor te beveiligen personen.

Door daarnaast het stelsel anders in te richten, de te beveiligen persoon meer centraal te stellen en werkprocessen en instrumenten te verbeteren (bijvoorbeeld: pakketten van beveiligingsmaatregelen, een nieuwe methodiek om dreigingen in te schatten door de dreigingsanalysefunctie waarin ook signalen van de te beveiligen persoon worden meegenomen, het zoveel als mogelijk meenemen van te beveiligen personen in de achtergronden van de dreiging, gesprekstraining functionarissen), wordt bijgedragen aan het minimaliseren van de kans op het ontstaan van conflict en aan de voorkoming van verschillen in aanpak of de minimalisering van de kans hierop.

#### *Adviesorgaan en beroepsinstantie*

Met het bovenstaande wordt zoveel mogelijk de voedingsbodem voor conflicten weggenomen. Dat laat onverlet dat er nog steeds een conflict kan ontstaan. Het oprichten van een separate beroepsinstantie is gezien de aard van het vakgebied niet wenselijk en ook niet uitvoerbaar. Een veiligheidsmaatregel is namelijk geen besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) waartegen een Te Beveiligen Persoon in beroep kan gaan. Het gaat hier om noodzakelijke maatregelen (feitelijk handelen) om iemand veilig te houden die worden verricht als onderdeel van de politietaak als bedoeld in artikel 3 van de Politiewet 2012. Nu de wetgever in de Awb expliciet de keuze heeft gemaakt om geen bezwaar en beroep open te stellen tegen feitelijke handelingen van de overheid, bestaat er geen aanleiding om in het kader van bewaken en beveiligen van dat uitgangspunt af te wijken door wel een rechtsingang open te stellen.

Te meer niet, daar een beroepsinstantie zal leiden tot bureaucrativering, juridisering en daarmee verlamming van het stelsel als bij elke wel of niet getroffen beveiligingsmaatregel in beroep kan worden gegaan. Een beveiligingsmaatregel is gebaseerd op dreigingsinformatie en een zorgvuldige en navolgbare afweging door een professional. Er is geen 'menu' aan maatregelen waaruit een te beveiligen persoon zou kunnen kiezen, of waar een beroepsinstantie zich over zou kunnen uitspreken. Het kabinet heeft gemeend dat de benodigde slagvaardigheid van het nieuwe stelsel zich niet verhoudt tot een formele beroepsinstantie, maar dat het structurele leren en evalueren wel geborgd moet zijn. Vandaar dat deze evaluatieve functie nadrukkelijk ook bij het onafhankelijke adviesorgaan belegd wordt.

Het is de insteek vanuit de overheid, om de leefbaarheid met beveiliging te vergoten, de concrete inzet van beveiligingsmaatregelen zoveel mogelijk te flexibiliseren, waarbij de agenda van de te beveiligen persoon leidend is. Voor conflicten over zaken die breder gaan dan sec de veiligheidsmaatregel (bijvoorbeeld over zorg, financiële tegemoetkomingen en logistieke zaken), zijn er altijd mogelijkheden om deze via de bestaande rechtsgang afhankelijk te maken (zoals klachtenprocedures en toetsing bij de (rest)rechter).